

awm mwy o ferched nag
r hyn o bryd.

Yn ôl y Dr John Davies
mae'n debyg y bydd y
han fwyaf o weithlu
Cymru yn ferched erbyn y
wyddyn 2000.

Y mae'r duedd honno
isoës i'w gweld yn
atblygu. Ym 1939 am
od cant o ddynion a oedd
mewn gwaith dim ond 16
ferched oedd yna.

Y mae hyn i'w briodoli
raddau i'r newid yn
natur y gwaith sydd ar
ael yng Nghymru wrth
r diwydiannau trymion
raddodiadol edwino.

Ofta'r Dr Davies na
ydd gwaith glo o gwbl
yng Nghymru erbyn y
wyddyn 2000 a chan
ddilyn y duedd bresennol
rhagwelodd y Dr Ken
Richards mai ar ddarparu
wasanaethau y bydd y
pwyblais diwydiannol yn
ystrach na chynhyrchu.

Yr oedd y rhaglen yn
darparu twf mawr yn y
diwydiant adloniant —
megis teledu — ac mewn
twristiaeth.

Rhagwelodd y Dr Rich-
ards economi Gymreig
ddim ond ydychydig yn
bobl nid yn unig mewn
gwaith ond yn symud i
mewn i Gymru i fyw gan
godi'r cwestiwn beth fydd
effaith hynny ar yr iaith.

Codwyd y cwestiwn
hefyd a fydd newid yn
natur undebau llafur
erbyn troad y ganrif ac a
fydd i ferched ran
amlycach yn yr arwein-
yddiaeth.

Oherwydd natur wry-
waidd gwaith yng
Nghymru bychan o ddy-
lanwad a fu gan ferched o
fewn undebau llafur hyd
yn hyn ac yn wir er mai
merched yw mwyafrif
aelodau undebau fel
NUPE a COSE dynion yw
arweinwyr yr undebau
hynny.

Newyddion drwg i
ferched fodd bynnag oedd y
rhagdybiaeth na fyddant —
erbyn y flwyddyn 2000 o
eaf — yn ennill cyflog
yftartal a dynion.

Dwyddeddyd fod cyflog y
Cymro cyffredin yn £200 yr
wythnos ar gyfartaledd yn
wr ond y Gymraes yn
nnill ond rhwng £120 a
£180 ar gyfartaledd.

Yr oedd nifer ar y rhag-
len yn cwyno, fodd bynnag,
ad yw eu cyflogau hwy yn
gos at hyn a gwareddwyd
cyflogau isel y diwydian-
au newyddia ddaeth yn lle
hen weithfeydd dur a glo.

Er y rhagwelwyd gos-
ngiad cyffredinol mewn
iweithdra cynigiodd y
raglen un darlun braw-
chus o bocedi o ddiweith-
ra dwys sy'n mynd i greu
roblemau cymdeithasol
rhyddus.

Cyfeirwyd at un ystad o
ti yn Nhreffynnon yn awr
y mae 80 y cant o ddi-
eithdra!

Rhagwelwyd hefyd y
ddai arloedd traddodia-
l o waith — megis Aber-
r a Brynaman — yn troi
i drefi cysgu yn unig
da'r bobl yn teithio i ddi-
soedd fel Caerdydd i
stio.

● Darlledir Cymru 200
b nos Sul am wyth a'i
il-ddarlledu am 9-30 bob
er lau gyda Dewi Llwyd
cyflwyno ac elwyn Jones
cynhyrchu.

cariad efo'u cymar ac y
maent yn anhapus â
natur eu perthynas.

Ond y mae'r dynion
a siaradodd efo She yn
cydnabod hefyd fod y
ferch Gymreig y fwyaf
ei gofal a'r fwyaf rha-
mantus o ferched ac yn
dangos diddordeb
mawr yng ngwaith eu
cariad ac yn pentyrru
presantau arno.

Yn amlwg, dydi
nacw ddim yn darllen
She.

Ond yn ôl i'r gwely
am funud. Dim ond 83
y cant o ddynion
Cymru a ddywedodd

ennill efo'u carwr o
Gymro gyda dim ond
26 y cant ohonom yn
ymhyfrydu mewn bron-
nau, 24 y cant mewn
coesau a dim ond 21 y
cant ohonom yn awchu
am ben ôl.

Bron iawn i bedair
gwaith yr wythnos yr
ydym yn caru. Be'n
union sy'n digwydd y
pedwerydd tro sy'n
dipyn o ddirgelwch —
thi codi stêm ynteu
newid ein meddwl?

Y mae cariadon sy'n
cyd-fyw a merch yn
brysyrach na gwyr
priad.

un o'r truan bump y cant
nad ydynt yn caru ond
unwaith yr wythnos ei
llenwi drostynt.

Tybed a oes a wnele
hyn ryw beth a'r flaith
fod gan fwy o ferched
Cymru dempar ddrwg
nag unrhyw ferch arall.

Dim ond 55 y cant o
wargedd a ddisgrifwyd
fel "y gorau yn y gwely"
ond 75 y cant o ferched
dibriad yn haeddu'r
deyrnged.

Gyda llaw yr oedd y
merched gorau i gyd yn
dal, yn benfelyn a thros
ddeugain oed!

Os yda chi'n adnabod
un, anfonwch ei henw.

— ond ddiwedd Cymreig sydd i'r holl Ank
ar ddalen flaen Ninnau, papur bro Cymry G
ddraig goch yn y ffenest gefn, yn eiddo i M
Bedlinog yn wreiddiol — sydd hefyd yn nain
A weisoch chi geir efo rhifau difyr — ant

Bwydo'

SBARDUNODD fy syl-
wadau yr wythnos diw-
ethaf ar y newyn yn
Ethiopia ddarlennydd i
dynnu fy sylw at y ffordd
y mae nifer o wledydd
tlawd y trydydd byd yn
allforio cynydaau a allai fod

yn fwyd i'w pob
win er mwyn i
arian.

Er enghraifft,
mae Prydain e
prynu 1.5 miliu
o fwydddyd anif
Ethiopia!

Pa-ned

WRTH bori trwy fy
nalen o'r Athro
cylchgrawn yr undeb
athrawon UCAC deu-
thum ar draws llun o
Edward a arferai ganu
efo Dafydd Iwan "yn ei
morio hi."

Ond go brin
yn ei adnabi
rhywun arall s
llun

Sy'n synnu rh
yw cylchgrawn
adnabod gwr ll
undeb hwnnw.

Canu clodydd yr organ

Mae Cymro a ddych-
welodd yn ddiwedd-
ar o'r Arctig yn
prysur ganu clodydd
yr organ mewn cyf-
res o ddarlithiau ym
Mangor ar hyn o
bryd.

Cynhelir y gyfres
arbennig o ddeg dar-
lith a datganiad yn
Neuadd Powys Coleg y
Brifysgol Bangor dan
nawdd yr Adran efryd-
iau Allanol.

Amcanion

Y mae'r Cymro Tim
Rishton, a ddychwel-
odd o'r Arctig yn
ddiwedd ar yfyr ger tŷ
ei deulu yn Rhos-
meirch, Llangefni, yn
gwbl glir ynglŷn ag
amcanion y gyfres.

"Ers canrif a hanner
y duedd yw ystyried yr
organ yn beiriant gog-
oneddus sy'n gwneud
swn uchel mawreddog.
Ond y mae hynny yn
gwbl groes i'w natur.

"Chwythofferyn
pren, manwl iawn,
yw'r organ mewn gwir-
ionedd, fel y fflwt.
Fydd ni byth yn beirn-
iadu'r fflwt ar sail pa
mor uchel yw ei swn na
pha mor loyw ei gwedd
— rydym ni'n mwyn-
hau gwrando ar y
fflwt am ei bod hi'n
medru creu cerddor-
iaeth hyfryd.

Angherddorol

"Mae'n rhaid inni
ddechrau meddwl am
yr organ hefyd fel
offeryn i ganu cerddor-
iaeth hyfryd neu bydd
cerddorion a phawb
sy'n caru cerddoriaeth
yn parhau i'w hys-
tyried yn offeryn diflas

ac angherddorol,"
meddai.

Dyna pam y pender-
fynodd Tim ddefnyddio
yr organ fach newydd
yn Neuadd Powys yn
lle organ fawr y Brifys-
gol yn Neuadd Prit-
chard Jones.

"Mae pawb yn gofyn
a fyddai'n well gen i
ddefnyddio'r organ
fawr — yr organ go
iawn chwedl hwythau
— ond os na allaf gyf-
leu harddwch y gerd-
oriaeth efo ychydig o
stopiau ni fyddai dim
modd imi wella ar bet-
hau trwy gryfhau'r
swn na cheisio cuddio
beiaid dan seiniau
mawreddog," meddai.

Hon yw cenhadaeth
Tim ar ei deithiau i bob
rhan o'r byd.

Yn ogystal a dar-
lledu a recordio mewn
sawl gwlad y mae wedi
darlithio a rhoi cyng-
herddau yn y rhan
fwyaf o'r canolfannau
cerddoriaeth yn Ewrop
a Llychlllyn.

"Mae ambell i wlad
wedi ymateb yn gyf-

lymach na'r lleill a
dyna'r gwledydd lle
mae cerddorion a chyf-
ansoddwyr yn dangos
diddordeb newydd yn
yr offeryn.

"Ond mae yna lef-
ydd, fel gogledd pell
Norwy, lle byddaf yn
rhoi o leiaf un gyfres o
gyngherddau bob
blwyddyn, lle mae pobl
yn dal i synnu'n fawr
pan fyddaf yn chwarae'r
organ yn dawel!"

Dywedant nad ydyn
nhw erioed wedi
clywed neb yn canu'r
organ yn gerddorol o'r
blaen," meddai.

Y mae yn llawn gob-
aith am y nawdegau yn
dilyn ymateb calonogol
yng ngholegau a phrif-
ysgolion Prydain.

"Mae myfyrwyr
cerddoriaeth wedi
dechrau meddwl mwy
am bosibiliadau cerdd-
orol yr offeryn. Rwy'n
credu ein bod ni ar
drothwy cyfnod new-
ydd," meddai.

Mae'r darlithiau
rhwyng un a dau bob
Llun.

Urdd-liv

BETH sydd wedi dig-
wydd i'r Urdd yn
Llangrannog?

Ne'n fwyaf arbennig
beth ddigwyddodd i'r tri-
ban enwog yno?

Newydd fy mwrdd te
gyda'r plant o'r ysgol, fy
mwrdd brecwast gyda
phostmon y post a fy

nesg trwy gw
pennaeth a bosy
lenni yn hy
gwyliau'r Mud
ngwersylloed
grannog a Glan

A sylwaf for
Llangrannog y
wahanol i un Gl

Rhyw las i
gwaelod a phir
bron yn y can
copa gwyn yn
wyn.

Mae'n debyg
yna lawer y ga
wneud i gae
gwahanol o wry

Problem i'r
fyddai honno
ambell athrony

Yng Nghla
fodd bynnag
gwyrd y tri
wyrd, ei goch
a'i wyn yntau y

Beth sydd i g
hyn?

Dyna'r cw
mawr yn ein tŷ

Byw mewn gobaith

Y MAE rhai ohonoch
mae'n amwlg yn byw
mewn gobaith. Gan
gynnwys Mary Davies
o Gaerfyrddin a
ddywedodd:

Yr oeddwn i'n
gobeithio bod yn Sulwyn
Thomas.

Byddwn wedi bodloni
ar fod yn Hywel
Gwynfryn.

Yr ydw i yn Cefin
Roberts.

Nid dyna'r unig fodd y
sionwyd 'chati' Mary
ychwaith.

Yr oeddwn wedi gob-
eithio bod yn Peter
Walker.

Byddwn wedi bodloni
ar fod yn Nick Edwards.

Yr ydw i yn Wyn
Roberts.

"Ond gallai fod yn
waeth — bu ond y dim
imi a bod yn Elwyn
Jones," meddai.

Yn y maes llenyddol,
meddai:

Yr oeddwn wedi
gobeithio am gadair.

Byddwn wedi bodloni
ar diws drama.
Mi ddes i'n ail i Cefin
Roberts.

Anrh

YR OEDD o'n
yr ysgol, yn an
yn bengaled.

A'r wythnos
enwyd rhan gy
lad peirianydd
£27.5m yng N
Brifysgol Caerdy
ol gan Ysgrif
Gwladol Cymru.

Yr oedd dar
loffar oedd Rich
vithick yn yr ys
bron yn anly
gydol ei oes y
gobaith a llawen

Achos yr oedd
anwyd yng Ngh
meddu ar fedr
nig i ddatrys pro
fu'n drysu pe
mwy addysgedig
blynyddoedd.

Ef, ym 1803 a